

ORAIN ETA BETI aldaketaren protagonistak

Genero-berdintasunaren eta
nesken eta emakumeen ahalduztzearen alde

 GARAPEN
IRAUNKORRERAKO
HELBURUAK

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa 2019-2020 ikasturtea

LEHEN HEZKUNTZAKO LEHEN ZIKLOA

Sarrera eta justifikazioa

SARRERA ETA JUSTIFIKAZIOA

2015eko irailaren 25ean, munduko buruzagiek pobrezia erazteko, planeta babesteko eta guztion oparotasuna ziurtatzeko helburu orokor batzuk onartu zituzten, [garapen iraunkorrerako agenda berri](#) baten barnean.

Helburu bakoitzak hurrengo 15 urteetan lortu beharreko berariazko xede batzuk hartzen ditu barnean.

Hurrengo jardueren bitartez, 5. helburua aztertuko dugu bereziki, beti ere, gogoan izanda helburuak elkarren artean lotuta daudela eta nahitaezkoa dela guztietan aurrerapenak egitea helburu bakoitza bete ahal izateko.

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

HELBURU OROKORRA

Sentiberatzea eta motibatzea, genero-berdintasunaren alde zerbait egiteko.

1. JARDUERA

Lantegiaren izena: Emakume esanguratsuak

Iraupena: 1 h

Materialak: ordenagailua, kartoi meheak, guraizeak, kola, errotuladoreak

Helburuak:

- Emakume esanguratsuen historiak neska-mutikoengana hurbiltzea.
- Kulturartekotasuna lantzea.

Garapena:

Hasteko, neska baten bideoa ikusiko dugu; historian esanguratsuak izan diren emakumeak aipatzen ditu bideo horretan. Ezagutzen dituzten emakume esanguratsuei buruz hitz egingo dugu haurrekin. Alde batetik, bideoan aipatutakoak ezagutzen dituzten galdetuko diegu, eta, horiez gain, beste batzuk ezagutzen dituzten.

<https://www.youtube.com/watch?feature=youtu.be&v=jeRbTyXHbu8&app=desktop>

Ondoren, 2 taldetan banatuko ditugu haurrak. Taldeetako batek Marie Curieri buruzko bideoa ikusiko du. Ikusitakoan, bideoan deigarrien gertatu zaienari buruz gogoeta egingo dugu.

Beste taldeak 1. eranskinetako materiala erabiliko du. Narrazioak banatuko ditu, eta haur bakoitzak taldeari ozenki irakurriko dio. Irakasleek 1.1. eranskina erabili ahal izango dute informazioa osatzeko.

Guztiak irakurri ondoren, kartoi mehe batean itsatsiko dira, eta emakume horiek dituzten nolakotasunak idatzi behar dituzte inguruan.

Talde bakoitzak bere dinamika amaitzen duenean, taldeak eta dinamika aldatuko dira.

1. taldea.

MARIE CURIEren bideoa: <https://www.youtube.com/watch?v=HjOJhlheHY>

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

2. taldea.

Historian esanguratsuak izan diren emakumeei buruzko irakurgaia. (1. eranskina)

2. JARDUERA

Lantegiaren izena: Handitzen naizenean...

Iraupena: 1 h

Materialak: lanbideen jantziak edo marrazkiak dituzten paperak (materiala 2. eranskinean), papera edo kartoi meheak, arbela.

Helburuak:

- Lanbideak identifikatzea, haien ezaugarriak kontuan hartuta, eta ez generoa.
- Lanbide horiek aurrera eramateko beharrezko ezaugarriei buruz gogoeta egitea.

Garapena:

Hainbat lanbidetako jantziak edo materialak prestatuko ditugu ikasgelan. Halakorik ez badugu, elementu horien marrazkiak bilatuko ditugu. (2. eranskina)

Lurrean utziko ditugu, guztion aurrean, eta uniforme horiek janzten dituzten pertsonak zer ezaugarri izan ditzaketen pentsatzeko eskatuko diegu.

Lehenik, haurrek bakarrik egingo dute, dinamizatzailaren laguntzarik gabe, eta, ondoren, banaka aztertuko ditugu. Arbela batean idatz ditzakegu ezaugarriak.

Garrantzitsua da zer ezaugarri esaten dituzten kontuan hartzea, ondoren gogoeta egin ahal izateko. Irakasleei lagungarri izan dakiekeen materiala: ikusi <https://www.youtube.com/watch?v=pJvJo1mxVAE>

Handitutakoan izan nahi dutenarekin erlazioa daiteke. Gizonekin edo emakumeekin lotu ohi diren lanbideak hautatzen dituzten aztertu.

Beren senitartekoen edo nagusiagoak diren lagunen lanbideei buruz hitz egin dezakegu.

GOGOETA

- Lanbideek ez dute generorik.
- Guziok lan egin dezakegu gustuko dugun horretan.
- Bai emakumeek eta bai gizonek ondo egin ditzakegu indarra, abiadura, adimena, etab. eskatzen dituzten lanak.

PROPOSAMENA:

Irakasleren batek ikasleak harritu ditzakeen lanbide bat duen norbait ezagutzen baduzue, gonbidatu lantegiaren bukaera hitz egitera. Emakume pilotua edo futbolaria, gizon erizaina...

Alma y Coraje

Durante años han sido múltiples las mujeres que han derribado muros y abierto caminos. Las grandes artistas, científicas o escritoras más famosas del mundo fueron un día mujeres corrientes que decidieron enfrentarse a sus miedos y tomar decisiones. Y al igual que esas Grandes Mujeres, todas tenemos algo que nos diferencia y hace únicas.

Fuertes y frágiles. Positivas, románticas. Ingeniosas, espontáneas, ingenuas, soñadoras, audaces... Somos alma y coraje.

Pepa Loba

Pepa Loba

BANDOLERA ESPAÑOLA

Alma justiciera

Fue capitana de una famosa cuadrilla de bandoleros y forjó su nombre viviendo en los montes y asaltando caminos para expoliar a las clases altas, los clérigos y los caciques.

Por su alma justiciera, era temida y odiada por los ricos, pero sus acciones despertaban la admiración y el agradecimiento de los que nada tenían. De campesinos que, como ella, vivían azotados por la miseria, la injusticia y el abuso de los poderosos.

Marie Curie

Marie Curie

FISICA, MATEMÁTICA Y QUÍMICA FRANCESA

Alma curiosa

Fue la primera persona en recibir dos Premios Nobel en distintas especialidades y pionera en la investigación de la radioactividad.

Austera y altruista, renunció a enriquecerse con sus investigaciones y se negó a patentar sus hallazgos, dejándolos a disposición de la ciencia en beneficio de la humanidad.

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

Dian Fossey

Hipatia de Alejandría

Frida Kahlo

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

María Pita

Billie Holiday

Rosalía de Castro

1.go ERANSKINA

Alma y Coraje

Durante años han sido múltiples las mujeres que han derribado muros y abierto caminos. Las grandes artistas, científicas o escritoras más famosas del mundo fueron un día mujeres corrientes que decidieron enfrentarse a sus miedos y tomar decisiones. Y al igual que esas Grandes Mujeres, todas tenemos algo que nos diferencia y hace únicas.

Fuertes y frágiles. Positivas, románticas. Ingeniosas, espontáneas, ingenuas, soñadoras, audaces... Somos alma y coraje.

Pepa Loba

Pepa Loba

BANDOLERA ESPAÑOLA

Alma justiciera

Fue capitana de una famosa cuadrilla de bandoleros y forjó su nombre viviendo en los montes y asaltando caminos para expollar a las clases altas, los clérigos y los caciques.

Por su alma justiciera, era temida y odiada por los ricos, pero sus acciones despertaban la admiración y el agradecimiento de los que nada tenían. De campesinos que, como ella, vivían azotados por la miseria, la injusticia y el abuso de los poderosos.

Pepa "A Loba" figura mitiko garrantzitsu bat da, "bandolera" galiziar bat. Bere bizitza jauntxo eta elizgizonei lapur egiten igaro zuen. Askorentzat bere existentzia galiziar imajinarioaren fruitua da, beste batzuentzat aldiz galiziar Robin Hood-a hezur eta haragizko emakume bat izan zen, Galizia zeharkatu zuena bere txakur Lueiro-rekin. (Faro de Vigo aldizkaria: <https://www.farodevigo.es/portada-ourense/2016/08/02/pepa-loba-mito-femenino-tierra/1508767.html>)

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

Marie Curie

Maria Salomea Skłodowska-Curie (Varsovia, 1867ko azaroak 7 - 1934ko uztailak 4), Marie Curie izenarekin ezagutzen dena, zientzialari poloniar bat izan zen, nazionalitate frantsesa zuena. Erradiaktibitatearen eremuan aditua, espezialitate desberdinetako bi Nobel sari jaso zituen lehenengo pertsona izan zen -Fisika eta Kimika- eta Pariseko Unibertsitatean irakasle kargua izan zuen lehenengo emakumea. 1995ean Pariseko Panteoian hilobiraturua izan zen.

(Wikipedia. https://es.wikipedia.org/wiki/Marie_Curie)

Dian Fossey

Dian Fossey (San Francisco (Kalifornia), 1932ko urtarrilak 16 - Ruanda, 1985eko abenduak 26) zoologo estatubatuar bat izan zen eta Virunga mendietako (Ruanda eta Kongoko Errepublika Demokratikoa) gorilekin (Gorilla beringei beringei) egindako lan zientifiko eta kontserbazionista dela eta, oso ezaguna izan zen.

Hipatia de Alejandría

Hipatia Egiptoko filosofo eta irakasle neoplatoniar grekoa izan zen. V. mendean matematika eta astronomiako arretan nabarmendu zen. Oso kargu altuak zituzten aristokrata kristau eta paganoen aparteko eskola baten izan zen hezia. Hipatia aurrendari bezala kontsideratzen da emakumeen zientziaren historian, bera baita ezagutzen den lehenengo matematikari emakumea. Bere heriotzaren inguruan uste denez, fanatiko talde batek asaltatu zuen bere karrozan etxera zihoala eta hil egin zuten.

Frida Kahlo

Magdalena Carmen Frida Kahlo Calderón (Coyoacán, 1907ko uztailak 6 - 1954ko uztailak 13) pintore eta poeta mexikarra izan zen. Bere bizitza bi gertaera nabarmenek markatu zuten: poliomielitis gaixotasuna izan zuen eta gaztetan izandako istripu baten ondorioz ohean pasa behar izan zituen bere bizitzako periodo luzeak, 32 ebakuntza jasan zituelarik.

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

Bere obraren ardatza bere biografia eta sufrimendua dira. 200 bat obra burutu zituen, batez ere autorretratuak. Hauetan bizirauteko zituen zailtasunak islatu zituen. Kahloren obran bere senarra izan zen Diego Rivera pintoreak eragin handia izan zuen eta berarekin partekatu zuen Mexikoko arte herrikoiaaren sustrai indigenekiko zuen atsegina.

(Wikipedia.) https://es.wikipedia.org/wiki/Frida_Kahlo

María Pita

María Mayor Fernández de Cámara y Pita (1565 – 1643), Maria Pita bezala ezagutua izan zena, Coruñak armada britainiarraren kontra izandako defentsan heroia izan zen. 1589ko maiatzaren 3an tropa britainiarrak Coruñako hiri zaharra erasotzen hasi ziren eta bertan alfereza harresiaren zonalde altuenera igo zen. Maria Pitak alferez ingelesa hil zuen. Maria Pitarekin batera, beste emakume batzuek ere Coruñako hiriburua defendatzen lagundu zuten.

(Wikipedia. https://es.wikipedia.org/wiki/Mar%C3%ADDa_Pita)

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

Billie Holiday

Jazz-eko abeslari estatubatuarra izan zen. Bere kantuen bitartez, Billie Holiday-k intentsitate berezi bat transmititzen du, askotan bere bizipenek bere letretan duten eragina dela eta.

Billie Holiday-k arraza-diskriminazioa pairatu behar izan zuen. Besteak beste, gizon zuriez osatutako orkestra batekin bira bat egin zuenean ezin izan zuen ez hotela eta ezta ere jantokia hauekin partekatu.

Rosalía de Castro

Rosalía de Castro (Santiago de Compostela, 1837ko otsailak 24 - Padrón, 1885eko uztailak 15) poeta eta idazle espainiarra izan zen, galegoz eta gaztelaniaz idatzi zuena. XIX. mendeko idazleen artean, ezinbesteko idazletzat kontsideratzen da gaur egun. Eduardo Pondal eta Curros Enríquez-ekin batera, "Rexurdimen gallego"-ren

Lehen Hezkuntzako lehen zikloa

2019-2020 ikasturtea

figura nabarmenetako bat izan zen, bere ekarpen literarioa dela eta, eta jasan zuen sakralizazio prozesua dela eta, izan ere horren ondorioz galiziar herriaren sinbolo batean bilakatu zen. Ildo honetatik jarraituz, XIX. mendean ez zen erraza galegoz idaztea, gizartearen pentsamendu eta estruktura zirela eta.

Bestalde, Gustavo Adolfo Bécquer-ekin batera, poesia espainiar modernoaren aitzindari bezala kontsideratzen da.

(Wikipedia. https://es.wikipedia.org/wiki/Rosal%C3%ADa_de_Castro)

2. ERANSKINA

